

AC

Bestyrelsens årsrapport 2012

Det politiske område

På det politiske område har 2012 været præget af den økonomiske krise og de forliste trepartsforhandlinger. I regeringsgrundlaget for den nye centrum-venstre regering er det indeholdt, at man gennem trepartsdrøftelser skulle konsolidere den samfundsøkonomiske bæredygtighed. Det primære redskab hertil skulle i forlængelse af S/SF-valgoplægget "Fair Løsning" være en udvidelse af arbejdsudbuddet.

Efter et langt opspil til trepartsforhandlingerne – bl.a. forsinket af de private aftaleforhandlinger i foråret 2012 – gjorde regeringen og de tre hovedorganisationer på lønmodtagersiden sammen med de offentlige og private arbejdsgivere i maj/juni et forsøg på at etablere grundlaget for en bred trepartsaftale til styrkelse af den samfundsøkonomiske holdbarhed. AC's prioriteringer i drøftelserne var at få dimittendindsatsen, det psykiske arbejdsmiljø og tillidsreformen sat på dagsordenen.

Da det kom til stykket viste det sig, at enderne ikke kunne mødes, og der blev derfor ikke nogen trepartsaftale. Det må vurderes som svært på det korte sigt at etablere egentlige trepartsdrøftelser.

Det er bestyrelsens opfattelse, at det i de kommende år vil være af central betydning at arbejde med, hvorledes de akademiske organisationer aktivt kan tilpasse sig samfundets udvikling med henblik på at fastholde og udbygge indflydelsen på samfundsudviklingen for derved at kunne varetage akademikernes interesser bedst muligt.

Beskæftigelsessituationen for akademikere er i takt med krisens fortsættelse blevet forværret og har været AC's hovedindsatsområde i 2012.

Centralt for forståelsen af akademikernes beskæftigelsessituation er erkendelsen af, at den akademiske lønmodtagergruppe netto hvert år vokser med ca. 9.000, og at dette stiller meget store krav til jobskabelsen.

Indtil krisen satte en bremse for den offentlige sektors udvikling, har ca. halvdelen af jobskabelsen fundet sted i den offentlige sektor. I de kommende år må det forventes, at skabelsen af akademiske job i den offentlige sektor bliver af begrænset omfang, og udfordringen er derfor at stimulere jobskabelse i den private sektor.

Generelt må det også understreges, at skabelsen af flere akademiske job i den private sektor er en central forudsætning for, at produktiviteten i samfundet kan øges og dermed for, at Danmark kan komme tilbage på et vækstspor.

I 2012 har AC sammen med en række af medlemsorganisationerne iværksat initiativer, som primært har haft jobskabelse i små og mellemstore virksomheder som mål. Denne prioritering er sket ud fra en vurdering af, at det netop er i dette virksomhedssegment, at væksten i aka-

demikerjob i den private sektor skal finde sted. AC har i arbejdet samarbejdet aktivt med arbejdsgiverorganisationerne, universiteterne og de centrale og kommunale myndigheder.

Initiativerne har været vellykkede og peger på, at der er muligheder for at øge den akademiske beskæftigelse i dette virksomhedssegment. Det må dog erkendes, at en jobskabelse, der matcher det øgede udbud af akademisk arbejdskraft vil kræve en langt mere offensiv erhvervspolitik med vægt på iværksætter og innovation, og at initiativer på beskæftigelsesområdet kun i et vist omfang vil kunne bidrage til at stimulere jobvæksten.

Parallelt med indsatsen på akademikerkampagne-området har AC arbejdet med at afbøde konsekvenserne af den gennemførte dagpengereform med en halvering af dagpengeperioden og en fordobling af genoptjeningskravet. Ved udgangen af 2012 er det således lykkedes – sammen med de øvrige lønmodtagerorganisationer – at få gennemført initiativer, der afbøder konsekvenserne for den gruppe ledige, der "falder for" den forkortede dagpengeperiode i 1. halvdel af 2013.

Det må dog konstateres, at initiativerne i bedste fald kun udskyder problemerne, og en egentlig stillingtagen til, hvordan man undgår, at dagpengereglerne fører til en omfattende eksklusion af lønmodtagere fra arbejdsmarkedet må have en høj prioritet i 2013.

AC har i 2012 arbejdet videre med at bearbejde grundlaget for, hvordan beskæftigelsessystemet kan omlægges, så det i højere grad kan håndtere de matchningsproblemer, der er mellem virksomheder og akademiske medarbejdere på det akademiske arbejdsmarked.

Det er bestyrelsens vurdering, at specielt dimittendledigheden er et af samfundets mest alvorlige problemer, og at en løsning af dette problem er en forudsætning for, at Danmark kan udvikle sig mod en mere vidensbaseret økonomi, der aktivt kan imødekomme de udfordringer, som Danmark står overfor i de kommende år. Bestyrelsen finder, at en indsats mod dimittendledigheden bør have allerhøjeste prioritet i 2013.

Der er mellem regeringen og oppositionen enighed om, at krisehåndteringen i Danmark bl.a. skal baseres på en omfattende satsning på uddannelse. Regeringen har således sat et mål for, at 25 % af en ungdomsårgang skal have en universitetsuddannelse. Hvis en satsning på uddannelse skal være vellykket, kræver det, at de kompetencer, som de uddannelsessøgende opnår, også anvendes i samfundet.

AC er enig i, at der i fremtiden skal satses på uddannelse, men finder det afgørende, at der også sker en gennemtænkning af, hvilke initiativer der skal iværksættes for at sikre, at uddannelsessatsningen bliver en succes. For det akademiske arbejdsmarked betyder denne konsekvenstænkning, at der både skal ses på, hvilke konsekvenser uddannelsessatsningen skal have for erhvervspolitikken, og på hvordan de fremtidige kandidater rustes bedst muligt med henblik på at møde kravene på

et væsentligt større og bredere akademisk arbejdsmarked specielt i den private sektor.

I sammenhæng med den politisk besluttede uddannelsessatsning er der også stigende fokus på, hvorledes der kan skabes et sammenhængende uddannelsessystem uden blindgyder. AC har i det forløbne år formuleret en offensiv linje for, at denne sammenhæng skal etableres, og vil fremover arbejde for en samlet justering af uddannelsessystemet, der sikrer den ønskede sammenhæng.

I indsatsen på uddannelsesområdet har AC styrket samarbejdet med FTF og løbende koordineret indsatsen med rektorkollegierne for både universiteter og professionshøjskoler.

Bestyrelsen kan tilslutte sig, at en uddannelsessatsning er nødvendig for Danmarks krisehåndteringsstrategi. Bestyrelsen ønsker dog at understrege behovet for, at konsekvenserne af uddannelsessatsningen gennemanalyseres med henblik på at iværksætte initiativer, der giver det størst mulige afkast af den gennemførte satsning.

I 2012 kan det konstateres, at regeringen har fastholdt den af Globaliseringsrådet anbefalede satsning på forskning. De offentlige forskningsudgifter udgør således fortsat 1 % af BNP.

AC har arbejdet aktivt for at styrke universiteternes basisbevillinger, og i finansloven er dette synspunkt også afspejlet.

Den af Globaliseringsrådet anbefalede opprioritering af innovation og iværksætterier som et centralt element for en mere vidensbaseret erhvervs politik lader dog meget tilbage at ønske.

Bestyrelsen anerkender, at forskningen fortsat står højt på samfundsdagsordenen, men finder det nødvendigt, at der sker en opprioritering af, hvorledes indsatsen på erhvervsudviklingsområdet og området med rammevilkår for specielt små og mellemstore virksomheder udvikles med henblik på at stimulere det private erhvervsliv til i stigende grad at omstille sig til et vidensbaseret samfund.

I august 2012 lancerede regeringen en politisk aftale om målretning af godt 1 mia. kr. i Forebyggelsesfonden. Aftalen indebærer, at fonden fremover også kommer til at finansiere en række fastholdelsesinitiativer - herunder seniorpakker. AC har, bl.a. gennem en række ordførermøder, arbejdet aktivt for at få udvidet målgrupperne for forebyggelsesindsatsen og det særlige tilsyn med psykisk arbejdsmiljø, så også akademikerarbejdspladser kan få gavn af indsatsen.

Med Finanslovsaftalen for 2013 blev det desværre cementeret, at forebyggelsesindsatsen fortsat målrettes særligt nedslidningstruede brancher (primært fysisk nedslidning). Det lykkedes dog at få tilsynsindsatsen defineret bredere, så også AC-arbejdspladser er dækket. Både AC og FTF arbejder videre for at få en bredere målgruppe for forebyggelsen

af psykisk nedslidning, ligesom der på den længere bane arbejdes for bredere nedslidningskriterier. AC har bl.a. fået en plads i Overvågningsudvalget, hvor en del af datagrundlaget tilvejebringes.

Derudover har AC i samarbejde med både FTF og LO spillet en aktiv rolle i udmøntningen af 2020-arbejds miljøstrategiens initiativ 5 om psykisk arbejdsmiljø. Det er her lykkedes at få formuleret nogle brede arbejdspladsrettede anbefalinger om håndtering af psykisk arbejdsmiljø i forbindelse med forandringer og inklusion, som også har relevans på AC-arbejdspladser.

Bestyrelsen finder, at arbejdet med at opprioritere indsatsen for at bedre det psykiske arbejdsmiljø bør fastholdes. Det må dog understreges, at det centrale område for at arbejde med en forbedring af psykiske nedslidnings- og stressproblemer må være lokalt baseret.

Immaterielle rettigheder vil i de kommende år indtage en stadig større placering i interessevaretagelsen for akademikere. I denne sammenhæng er det tilfredsstillende at konstatere, at UBVA gennem de seneste år har fået en stadig mere central placering i det juridiske og politiske miljø, der diskuterer og udvikler interessevaretagelsen vedrørende akademikers immaterielle rettigheder. Et centralt redskab til denne udvikling har været det årlige UBVA-symposium.

Bestyrelsen finder det positivt, at UBVA har udviklet sig til en central aktør på området for immaterielle rettigheder og forudser, at området vil være af stigende betydning fremover.

Bestyrelsesarbejdet i AC har i 2012 været præget af en række gode diskussioner og en offensiv tilgang til, hvorledes det akademiske fællesskab fremover skal fastholde og udbygge en central placering for samfundets udvikling. Bestyrelsen har været på en studietur til Berlin med henblik på en nærmere analyse af hvilke elementer i den tyske økonomi, der har muliggjort, at Tyskland har kunnet fastholde en væsentlig højere økonomisk vækst end Danmark.

I 2012 har de "nye" udvalg i AC – Forsknings- og Uddannelsesudvalget og Privatsektorudvalget – fortsat deres arbejde med stor diskussionslyst og må bedømmes som et positivt nyt element til, hvorledes AC kan formulere sin politik.

De to udvalg er i løbet af 2012 blevet suppleret med et tredje udvalg vedrørende arbejdsmiljø – Arbejds miljøudvalget. Det er bestyrelsens vurdering, at der er behov for, at alle tre udvalg i de kommende år arbejder som "tænketanke" med den hovedopgave at levere input til bestyrelsens politiske diskussioner og fastlægges af AC's politik.

I 2012 er der fortsat opretholdt kontakt til Ingeniørforeningen i Danmark med henblik på at forberede en eventuel genindmeldelse i AC.

Det er bestyrelsens samlede vurdering, at det politiske arbejde i AC i 2012 har været tilfredsstillende, men at det også er vigtigt fortsat at have åbne og fordomsfrie drøftelser for, hvorledes AC skal placeres i organisationsbilledet og samfundsdebatten i fremtiden.

Forhandlingsområdet

På forhandlingsområdet har 2012 været præget af forberedelserne til de offentlige overenskomst- og aftaleforhandlinger i 2013. Udgangspunktet har været en smal økonomisk ramme fra 2011 samt en 2-årig aftaleperiode, der blev aftalt i det håb, at der i 2013 ville være en bedre økonomi til rådighed. Dette har vist sig ikke at være tilfældet, og resultatet af overenskomstforhandlingerne i 2012 på det private DA/LO-område sætter en meget snæver økonomisk ramme for forhandlingerne i 2013.

I 2012 har parterne på det statslige forhandlingsområde endvidere afsluttet det aftalte serviceeftersyn. Der er generel enighed om, at der er en række problemer med, hvordan aftale- og partssystemet fungerer i den offentlige sektor, men det er endnu for tidligt at konstatere om denne enighed på sigt til føre til en større revision af aftalesystemet. Mere specifikt kan det ikke forventes, at afslutningen af serviceeftersynet umiddelbart vil have konsekvenser for de offentlige forhandlinger i 2013. Afrapporteringen fra serviceeftersynet må i øvrigt ses i sammenhæng med den af regeringen bebudede "tillidsreform", der sigter mod en generel ændring af styringsparadigmerne i den offentlige sektor.

De offentlige overenskomst- og aftaleforhandlinger i 2013 bærer endvidere præg af, at arbejdsgiversiden sigter mod en udvidelse af ledelsesrummet i undervisningssektoren. Det må endvidere forventes, at reguleringsordningen kommer i fokus i forhandlingerne. AC har kraftigt lobbyet for, at et overgreb på den danske model i uddannelsessektoren var uacceptabelt. AC har også aktivt lobbyet for, at reguleringsordningen fortsat skal give sikkerhed for, at det offentlige ikke udvikler sig til et arbejdsmarked med en lavere lønudvikling end den private sektor.

Samlet set, fremstår der en meget vanskelig forhandlingssituation med en meget smal økonomisk ramme og en styrkeprøve omkring emnerne vedrørende reguleringsordningen og arbejdstid i undervisningssektoren.

På det private område er der taget de indledende skridt til en større indsats for at forbedre rammevilkårene for privatansatte akademikere. Centralt i disse bestræbelser vil spørgsmålet om en modernisering af funktionærloven være. Der skal her særligt peges på utidssvarende afskedigelses- og barselsbestemmelser.

Bestyrelsen finder, at der er grund til bekymring for, hvorledes overenskomst- og aftaleforhandlingerne på det offentlige område i 2013 kan gennemføres. Bestyrelsen finder det dog positivt og af stor vigtighed, at

der ser ud til at være mulighed for en bredere diskussion og ændring af, hvorledes aftaleforhandlinger og partssystemet fungerer på det offentlige område. Bestyrelsen finder det endeligt afgørende, at der fremover arbejdes mere offensivt med en forbedring af privatansatte akademikers rammevilkår.